

Státní
veterinární
správa

VÝROČNÍ ZPRÁVA
Státní veterinární správy
2014

obsah

slovo ústředního ředitele	1
o státní veterinární správě	2
legislativa	3
veterinární hygiena	4
ochrana zdraví zvířat	6
pohoda zvířat	9
vztahy s EU, dovozy a vývozy	11
hospodaření	15
audit	15

Vážení,

publikace, kterou máte před sebou, stručně shrnuje a rekapituluje činnost Státní veterinární správy v loňském roce v jednotlivých oblastech její působnosti.

Upřímný zájem odborné i laické veřejnosti o konkrétní činnost Státní veterinární správy je vždy potěšující. Jako orgán státní správy v rezortu zemědělství má Státní veterinární správa jedinečné postavení, neboť spolupracuje s řadou mezinárodních organizací a vědeckých pracovníků, s mnoha soukromými veterinárními lékaři a podnikatelskými subjekty a v neposlední řadě s velkým počtem chovatelů hospodářských zvířat.

Státní veterinární dozor existuje v různé podobě na našem území již více než 100 let. V současné době je ve výlučné kompetenci orgánů veterinární správy, jimiž jsou Státní veterinární správa (tvoří ji Ústřední veterinární správa se sídlem v Praze a krajské veterinární správy) a Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv. Státní veterinární dozor je nejdůležitějším a nejúčinnějším nástrojem k prosazování cílů a zásad veterinární péče. V jeho rámci se stále více uplatňují principy prevence a odborné pomoci, jejichž cílem je zdravé zvíře jako zdroj zdravotně nezávadných potravin pro lidskou populaci. Přestože také v oblasti veterinárního dozoru, podobně jako v řadě jiných oblastí života v České republice, během posledních 25 let došlo k řadě významných změn, hlavní cíle se po desetiletí nemění – jedním z nejdůležitějších je ochrana spotřebitele.

Již od roku 1948 si vždy 7. dubna připomínáme Světový den zdraví. Letos jsme tak učinili s ještě větším důrazem než v předchozích letech. Hlavním tématem pro tento rok byla totiž „Bezpečnost potravin“. Tento významný den byl pro nás proto příležitostí k připomenutí klíčové role, kterou v oblasti potravinového řetězce hraje veterinární dozor, i k poukázání na význam vztahu s ostatními orgány ochrany veřejného zdraví. Vzhledem k tomu, že bezpečnost potravin je důležitým předpokladem správné výživy, nelze pochybovat o tom, že přínos orgánů veterinárního dozoru je více než důležitý.

Jsem příjemně potěšen, že máme tolik přátel a spolupracovníků, kteří sdílejí stejnou filosofii a věří, že má naše práce význam.

doc. MVDr. Milan Malena, Ph.D.
ústřední ředitel

o státní veterinární správě

Státní veterinární správa (SVS) je organizací zřízenou na základě zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, jako správní úřad v resortu Ministerstva zemědělství a nejvyšší orgán veterinární správy s celorepublikovou působností.

SVS tvoří Ústřední veterinární správa, krajské veterinární správy (KVS), které vykonávají svou působnost ve věcech veterinární péče na území, které je shodné s územím krajů podle ústavního zákona o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, a Městská veterinární správa v Praze, která vykonává působnost krajské veterinární správy na území hlavního města Prahy. V čele SVS je ústřední ředitel, jmenovaný ministrem zemědělství.

V oblasti veterinární péče působí na území České republiky ještě další orgán veterinární správy – Ústav pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv se sídlem v Brně. Ústav provádí zejména správní činnost týkající se schvalování a použití veterinárních léčiv, sledování reziduí veterinárních přípravků v živočišných produktech a používání nepovolených látek u zvířat.

Mimo tuto soustavu orgánů veterinární správy jsou pro oblast veterinární laboratorní diagnostické činnosti zřízeny státní veterinární ústavy (Praha, Jihlava, Olomouc), jejichž činnost řídí a koordinuje také SVS.

Veterinární péče zahrnuje

- péči o zdraví zvířat a jeho ochranu, zejména předcházení vzniku a šíření onemocnění přenosných přímo nebo nepřímo mezi zvířaty vnímavých druhů a jiných onemocnění zvířat a jejich zdolávání, ochranu zdraví lidí před nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka;
- péči o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a krmiv a ochranu zdraví lidí před jeho poškozením nebo ohrožením živočišnými produkty;
- ochranu území České republiky před zavlečením nálezů zvířat a nemocí přenosných ze zvířat na člověka a před dovozem zdravotně závadných živočišných produktů a krmiv ze zahraničí;
- ochranu životního prostředí před nepříznivými vlivy souvisejícími s chovem zvířat, výrobou a zpracováním živočišných produktů, jakož i ochranu zvířat a jejich produkce před riziky ze znečištěného životního prostředí;
- veterinární asanaci;
- dozor nad dodržováním povinností a požadavků stanovených právními předpisy a předpisy Evropské unie k zajištění výše uvedených úkolů (státní veterinární dozor). Při výkonu dozoru se zjišťují nedostatky, jejich příčiny a osoby za ně odpovědné a projednávají se a podle potřeby se ukládají závazné pokyny, jakým způsobem a v jaké lhůtě mají být zjištěné nedostatky odstraněny, a kontroluje se jejich plnění;
- péči o pohodu zvířat – welfare.

V loňském roce došlo ke čtyřem novelám zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon).

Zároveň vstoupily v platnost:

- vyhláška č. 313/2014 Sb., o označování a pasech psů, koček a fretek v zájmovém chovu při jejich neobchodních přesunech.
- vyhláška č. 82/2014 Sb., o kadáverech zvířat v zájmovém chovu.
- novela vyhlášky č. 382/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí
- novela nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 125/2011 Sb., o stanovení informačních povinností příjemcům živočišných produktů v místě určení
- novela vyhlášky č. 377/2003 Sb., o veterinárních kontrolách dovozu a tranzitu zvířat ze třetích zemí, ve znění vyhlášky č. 259/2005 Sb.

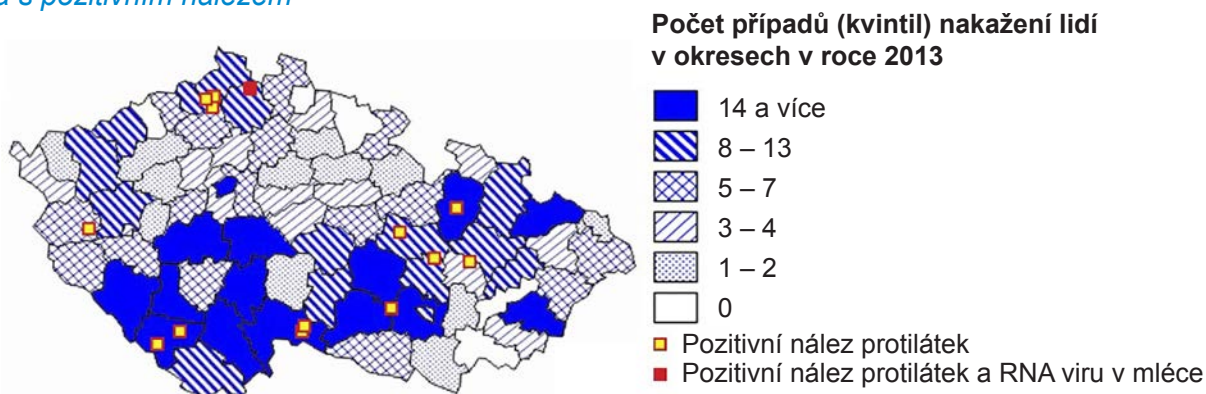
V rámci notifikačního procesu bylo dojednáno konečné znění vyhlášky č. 289/2007 Sb., o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, ve znění vyhlášky č. 61/2009 Sb.

SVS dozoruje více než 5 000 podniků, které zpracovávají produkty živočišného původu, nebo s nimi manipulují. Jedná se například o jatky, maso zpracující závody, mlékárny, zpracovny vajec, medu atd. Dozorované podniky jsou uvedeny na internetových stránkách SVS.

V dozorovaných schválených podnicích je, podle vyhodnocení míry nebezpečí a rizik, naplánován určitý počet kontrol. V loňském roce jich bylo provedeno bezmála 32 000. Dalších více než 31 000 kontrol bylo následných a mimořádných. Plánovaných akcí, při kterých byla zjištěna závada, bylo téměř 400, u akcí mimořádných, následných, nebo neplánovaných byly závady zjištěny v takřka 1 500 případech. Relativně nízké procento nevyhovujících nálezů je do značné míry výsledkem soustavného a pravidelného veterinárního dozoru. Zároveň je viditelný vyšší záchyt závad u mimořádných akcí, speciálně zaměřených na konkrétní problém a u předem neplánovaných akcí. Do této oblasti spadají i neplánované akce na podnět.

Jednou z mimořádných kontrolních akcí v minulém roce byla akce s cílem zjistit míru rizika nákazy klíšťovou encefalitidou při konzumaci nepřevařeného mléka a z něj připravených mléčných výrobků. Důvodem byly tři případy onemocnění klíšťovou encefalitidou po požití syrového kozího mléka zjištěné v roce 2014. Vyšetřování mléka od krav, ovcí a koz bylo doplněno vyšetřováním krve ovcí a koz, které mělo na základě protilátek v krvi ukázat, zda se zvířata s virem klíšťové encefalitidy již setkala, i když se samotný virus v mléku nemusí zjistit. Bylo odebráno 238 vzorků mléka z 215 hospodářství. Pouze v jednom případě byla prokázána přítomnost viru a to v kozím mléce v Libereckém kraji. Z celkového počtu 613 vzorků krve z 59 hospodářství byly protilátky zjištěny u 45 zvířat na 14 hospodářstvích v rámci celé republiky, což představuje 23 % vyšetřených hospodářství. Z toho plyne, že téměř čtvrtina vyšetřovaných chovů se pohybuje, či pohybovala, v oblasti přírodního ohniska klíšťové encefalitidy. Konzumace tepelně ošetřeného mléka a výrobků z něj spolehlivě zabrání alimentárnímu přenosu nákazy. Ačkoliv v podmínkách České republiky představuje tento přenos nákazy pouze cca 1 % případů, nelze riziko podceňovat.

Stáda s pozitivním nálezem

SVS provádí v místě určení kontrolu surovin a potravin živočišného původu pocházejících z jiných států. V roce 2014 provedli veterinární inspektori veterinární prohlídku před a po poražení u 2 623 206 kusů velkých jatečných zvířat. Drůbeže bylo prohlédnuto mnohonásobně více, celkem 112 197 058. Menší část pak tvořila prohlídka poražených králíků (566 496 kusů) a poražených běžců (2 232). Jako nevhodné pro lidskou spotřebu bylo vyřazeno 28 408 kusů velkých jatečných zvířat, 1 499 041 kusů drůbeže a 790 kusů králíků. SVS na jatkách neprovádí jen veterinární prohlídku, ale také převzala kontrolu nad klasifikací jatečně upravených těl skotu a prasat.

Součástí agendy SVS je také monitoring cizorodých látek v potravinách živočišného původu a monitoring zoonóz.

V roce 2014 vyšetřila 7 243 vzorků, z čehož 67 vzorků nevyhovělo platným limitům. Za jedno ze závažných zjištění považujeme znovu záchyty polychlorovaných bifenyly v tkáních zvířat, jako důsledek stále trvající kontaminace životního prostředí zvířat starými nátěrovými hmotami. Tyto případy byly prošetřovány a bylo nařízeno odstranění těchto barev.

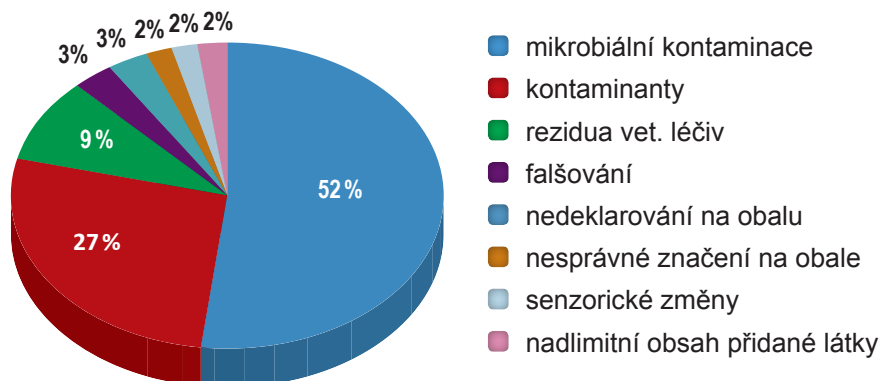
V rámci monitoringu zoonóz bylo loni celkem vyšetřeno 11 048 vzorků, z toho 281 vzorků na vyšetření *Campylobacter* spp. s 55,5 % záchytem pozitivních vzorků, tato zjištění korespondují do značné míry s onemocněním lidí kampylobakteriózou, která předčila od roku 2006 onemocnění salmonelózou (dle údajů SZÚ). Dále 10 434 vzorků na vyšetření *Salmonella* spp. s 1,98 % záchytem pozitivních vzorků, a 333 vzorků na vyšetření Shiga-toxinogenní *Escherichia coli* s 4,8 % záchytem pozitivních vzorků.

SVS provádí také monitoring reziduí pesticidů. V roce 2014 bylo odebráno 70 vzorků, všechny tyto vzorky vyhověly platným limitům.

Úřední veterinární lékaři sledují také obsah organochlorových sloučenin, organofosfátů, dioxinů, chemických prvků, mykotoxinů potravinových barev a ostatních látek v počáteční a pokračovací kojenecké výživě a příkrmech pro kojenec a malé děti. Ani zde nebyly zachyceny nevyhovující vzorky.

Některá zjištění mohou mít dopad i na zahraniční subjekty. Takové případy se hlásí systémem rychlého varování (RASFF). V roce 2014 SVS řešila 58 případů RASFF, z toho bylo 13 případů oznámeno námi a 45 případů bylo přijato z jiných členských států.

Kategorie nebezpečí řešené SVS v rámci systému RASFF v roce 2014

SVS za porušení v rámci hygieny surovin a potravin živočišného původu v minulém roce navrhla pokuty ve výši více jak dvacet miliónů korun.

Hlavním cílem činnosti v oblasti zdraví zvířat v roce 2014 bylo udržení dobré nálezové situace, ochrana území před zavlečením nákaz, které by mohly znamenat riziko pro člověka (zoonóza), nebo pro zdraví zvířat. K dosažení tohoto cíle jsme se zaměřili především na monitoring nález v chovech zvířat, kontroly přesunů zvířat a provádění preventivních opatření v chovech zvířat.

O dobré nálezové situaci svědčí mezinárodní statuty země prosté, které uděluje Evropská komise (EK), nebo Světová organizace pro zdraví zvířat (OIE). V roce 2014 plnila ČR kritéria pro status země prosté u vztekliny, tuberkulózy, brucelózy a leukózy skotu, brucelózy ovcí, Aujeszkyho choroby prasat, slintavky a kulhavky a moru koní.

V roce 2014 pokračovaly programy pro tlumení a eradikaci některých nález. Jednalo se o Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu (IBR), Národní program pro tlumení salmonel v chovech drůbeže, monitoring TSE u skotu, ovcí a koz. Rovněž pokračoval aktivní monitoring ptačí chřipky v chovech drůbeže i u volně žijících ptáků, monitoring nebezpečných nález ryb, monitoring katarální horečky ovcí.

Od roku 2006 probíhá v chovech skotu Národní program ozdravování od infekční bovinní rinotracheitidy skotu. V roce 2014 se dařilo zvyšovat počet ozdravených chovů a koncem roku 2014 bylo na prostých hospodářstvích chováno bezmála 90 % veškerého skotu v České republice.

S cílem zajistit zdravotní nezávadnost drůbežího masa a konzumních vajec pokračovaly v roce 2014 v chovech drůbeže Národní programy pro tlumení výskytu salmonel. K poklesu výskytu salmonel došlo ve všech sledovaných kategoriích, tj. v chovech nosnic pro produkci vajec, v reprodukčních chovech nosnic, v chovech kuřat chovaných na maso a v reprodukčních a výkrmových chovech krůt.

S ohledem na výskyt afrického moru prasat v pobaltských zemích počátkem roku 2014 byl zahájen cílený monitoring u uhynulých divokých prasat. V chovech domácích prasat byla provedena mimořádná kontrolní akce zaměřená na prověření úrovně biologické bezpečnosti v chovech a úrovně preventivních opatření k zamezení zavlečení nákazy.

Pozornost byla věnována i onemocněním, která mohou být přenášena krev sajícím hmyzem a u kterých mohou být zvířata významným rezervoárem. V chovech skotu, ovcí a koz byly v indikovaných případech odebrány vzorky na Q horečku. U koní bylo provedeno plošné sledování výskytu protilátek proti západonilské horečce, která se ojediněle v ČR vyskytuje u lidí. Toto sledování potvrdilo, že se tento virus na území ČR vyskytuje, nicméně četnost výskytu je velice nízká.

Nebezpečnou zoonózou je i tularémie. Od roku 2012 probíhá pasivní monitoring, v jehož rámci jsou vyšetřováni uhynulí a ulovení zajíci, u kterých bylo vysloveno podezření na tuto nákazu. Současně je prováděn i plošný aktivní monitoring tularémie zajíců zaměřený na výskyt protilátek. Na celém území

republiky se v roce 2014 metodou pomalé aglutinace vyšetřovali 3 ulovení zajíci na 100 km². Tularémie je charakteristická přírodní ohniskovostí a její výskyt je charakteristický pro určité lokality. Cílem monitoringu je určení rizikových oblastí. Informace o míře rizika v konkrétních lokalitách jsou předávány mysliveckým sdružením a KHS.

Nebezpečným parazitem pro člověka je *Trichinella spiralis*, jejíž larva se může vyskytovat kromě jiného v mase divokých prasat. Proto bylo prováděno vyšetřování ulovených divokých prasat na přítomnost larv tohoto parazita. Sledování výskytu *Trichinella* spp. bylo s cílem spolehlivě definovat rizikové oblasti rozšířeno i na vyšetření ulovených lišek.

Vzteklina je virové onemocnění savců, včetně člověka, které napadá nervový systém a končí vždy smrtí. Poslední případ vztekliny byl v ČR zaznamenán u lišky v dubnu roku 2002. Riziko zavlečení nákazy na naše území však stále existuje, zejména vzhledem k nálezové situaci v Polsku, kde byly případy vztekliny zjištěny v blízkosti hranic s ČR. V roce 2014 proto pokračoval monitoring zahrnující vyšetření 4 lišek na 100 km² a bylo vyšetřeno celkem 3 044 lišek s negativním výsledkem. V ČR je nadále povinná vakcinace psů starších 3 měsíců a nadále platí pro chovatele povinnost předvést zvíře, které pokousalo člověka ke klinickému vyšetření veterinárním lékařem a to 1. a 5. den po pokousání.

V roce 2014 pokračoval pasivní monitoring Schmallerberg viru, který zahrnoval virologické vyšetření všech podezřelých případů. Ani u jednoho podezření nebyl virologicky potvrzen původce nákazy. Na podzim roku 2014 proběhl aktivní monitoring u mladého skotu, který byl určen k obchodu do jiného členského státu nebo na export do třetí země. V rámci tohoto aktivního monitoringu bylo zjištěno, že virus Schmallerberg na našem území cirkuluje a 17,5 % zvířat má proti tomuto viru protilátky, což znamená, že se s virem setkala.

Monitoring parazitóz u spárkaté zvěře zahájený v roce 2013 pokračoval i v roce 2014. Vzorky trusu k laboratornímu vyšetření byly v honitbách odebírány tak, aby jeden vzorek byl odebrán z jednoho katastrálního území. Z 12 816 vyšetřených vzorků bylo 3 055 pozitivních. Výsledky monitoringu umožňují provádět cílené antiparazitární ošetření spárkaté zvěře.

Monitoring nebezpečných nálezů ryb odhalil v první polovině roku 2014 celkem 11 ohnisek virové hemoragické septikémie (VHS) a infekční nekrózy krvevorné tkáně (IHN). Včasné odhalení těchto ohnisek a důsledné provádění opatření ke zdoření těchto nálezů vedlo ke snížení výskytu nálezů v chovech ryb. Dva případy VHS byly v druhé polovině roku potvrzeny při došetřování příčin hromadných úhynů ryb. Při podzimním monitoringu nebyla zjištěna žádná nová ohniska nálezů ryb.

Značné úsilí bylo věnováno v roce 2014 případům otrav včel souvisejících s používáním pesticidů. Případy hromadných úhynů včel byly šetřeny ve spolupráci s inspektory Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského a zahrnovaly i laboratorní vyšetřování vzorků k chemické analýze. Šetřeny byly v roce 2014 hromadné úhyny u 818 včelstev. Jednalo se o včelstva celkem 56 včelařů. Otrava způsobená pesticidem byla zjištěna jako příčina úhynu u 453 včelstev.

Kromě vlastního sledování výskytu nálezů a jejich původců v chovech hospodářských zvířat byly v roce 2014 na hospodářstvích prováděny plánované kontroly dodržování požadavků legislativy, které se zaměřily na kontroly preventivních opatření v chovech, kontroly používání veterinárních léčiv, kontroly žadatelů o dotace. Ke kontrolám bylo na základě analýzy rizika vybráno 3 % z registrovaných hospodářství v každém kraji. Kontroly u žadatelů o dotace byly provedeny u 2 % žadatelů. Rovněž byla provedena řada kontrol neplánovaných na základě vyslovení podezření na nález, kontroly vycházejících z podnětů občanů, podnětů jiných správních orgánů apod. V chovech hospodářských zvířat byla zjištěna nedodržení požadavků legislativy u 9,1 % kontrol.

Základem dozorové činnosti SVS v oblasti ochrany zvířat a péče o jejich pohodu v roce 2014 byly především plánované kontroly vyplývající z Víceletého plánu kontrol, který stanoví minimální roční frekvenci kontrol nebo minimální procento kontrolovaných subjektů z celkového počtu.

Pojem „welfare – pohoda zvířat“ se stále více dostává do povědomí široké veřejnosti v ČR, což vyplývá i z množství podaných podnětů, které sehrávají také důležitou roli při kontrolách v oblasti ochrany zvířat a péče o jejich pohodu.

V chovech hospodářských zvířat byly kontroly plánované na základě centrálně provedené analýzy rizika pro daný rok. Zohledňuje se vždy např. počet zvířat na hospodářství, druhy chovaných hospodářských zvířat, datum poslední kontroly, nedostatky zjištěné při kontrolách apod.

V roce 2014 bylo v chovech hospodářských zvířat provedeno celkem 2 684 kontrol, z toho bylo zjištěno 323 závad (nejčastěji se jednalo o nevhodné podmínky chovu, omezování výživy a napájení, nezabezpečení nezbytných pomůcek nebo nedodržení minimálních standardů pro hospodářská zvířata).

V chovech zájmových zvířat bylo v roce 2014 provedeno úředními veterinárními lékaři SVS celkem 2 606 kontrol, z toho 487 se zjištěnými závadami (nejčastěji se jednalo o nevhodné podmínky chovu, omezování výživy a napájení, nepřiměřený stres, nezabezpečení zvířete proti úniku, opuštění zvířete, nevhodné způsoby uvazování).

Celkem SVS předala 440 podnětů obecním úřadům obcí s rozšířenou působností k projednání přestupků a správních deliktů vyplývajících z porušení povinností uložených chovatelům, fyzickým a právnickým osobám na úseku ochrany zvířat.

Případy, kdy vzniklo podezření ze spáchání trestného činu, byly SVS oznámeny orgánům činným v trestním řízení. V roce 2014 se jednalo o celkem 7 případů. V tomto roce se více zintenzivnila spolupráce SVS s Policií ČR v rámci předávání informací ohledně týrání zvířat.

Dozor nad dodržováním požadavků welfare v útulcích a záchranných stanicích byl vykonán prostřednictvím 217 kontrol, z toho 181 kontrol bylo provedeno v útulcích a 36 kontrol v záchranných stanicích pro handicapovaná zvířata, z toho 5 závad bylo zjištěno v útulcích a 2 porušení v záchranných stanicích. Stále se však vyskytují zařízení, která prohlašují, že nejsou útulky, avšak provádějí činnost útulků, aniž by splňovala legislativní podmínky.

V červnu 2014 se uskutečnila mise Evropské komise DG SANTÉ, která byla zaměřena na provádění nařízení Rady (ES) č. 1099/2009, o ochraně zvířat při usmrcování. Hlavním cílem mise bylo posoudit účinnost úředních kontrol, soulad s nařízením u provozovatelů pokud jde o administrativu i provádění samotné porážky, od přepravy, péče o zvířata na jatkách, manipulaci s nimi až po průběh samotné porážky.

Co se týká cestování se zvířaty v zájmovém chovu, SVS každodenně zodpovídala mnoho dotazů chovatelů, kteří plánovali cestu do zahraničí i se svým zájmovým zvířetem (především se psy) i praktických veterinárních lékařů ohledně podmínek vystavování pasů a dalších souvisejících požadavků (vakcinace, odčervení). Dnem 29. prosince 2014 nabylo účinnosti nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 576/2013 a k němu provádějícího nařízení Komise (EU) č. 577/2013, kterými došlo k několika změnám (např. změny definic v oblasti cestování se zvířaty v zájmovém chovu, dále výjimky z maximálního počtu zvířat při cestování s více než 5 zvířaty, úpravy výjimky z očkování proti vzteklině, stanovení minimálního věku zvířete pro podání očkovací látky, a změny vzoru pasu). Na webových stránkách SVS jsou veškeré informace neustále aktualizovány.

V průběhu celého roku 2014 se řešila problematika „množiren“ zvířat (pojem „množirna“ není veterinární legislativou doposud stanoven). SVS provádí na základě stanoveného Víceletého plánu kontrol i na základě podaných podnětů kontroly v chovech zájmových zvířat. SVS podporuje osvětu chovatelů a veřejnosti, důležitá je ale i samotná odpovědnost každého budoucího i současného chovatele nekupovat dobrovolně zvířata od překupníků, ale od skutečných chovatelů, které naopak tyto kauzy poškozují. SVS podporuje novelu zákona na ochranu zvířat proti týrání i tvorbu vyhlášky, která by definovala nejen obecné, ale i konkrétnější podmínky chovu zájmových zvířat (především psů a koček). SVS se také aktivně účastnila i konference a zahraniční cesty pod záštitou Senátu s názvem Stát a ochrana zvířat, kde byly sděleny i výsledky veterinárního dozoru v oblasti chovu zájmových zvířat v ČR.

Opět jako každý rok se uskutečnila odborná konference Ochrana zvířat a welfare, která byla věnována různorodé problematice v oblasti ochrany zvířat a péče o jejich pohodu v ČR a dalších zemích v Evropě. Informace byly prezentovány prostřednictvím zástupců Veterinární a farmaceutické univerzity Brno, zástupců zahraničních univerzit (např. Srbsko, Turecko), soukromých veterinárních lékařů a dalších odborníků. Přednášky se týkaly především problematiky ochrany hospodářských i zájmových zvířat, dále byly zaměřeny na problematiku „množiren“ zvířat a problematiku útulků, kdy byly sděleny i zkušenosti řady praktických veterinárních lékařů.

vztahy s EU, dovozy a vývozy

Experti SVS se jako každoročně i v roce 2014 účastnili jednání Rady EU (Rada) a EK. Účast na těchto jednáních je povinná. Neúčast expertů na jednáních by mohla mít nepříznivé dopady na Českou republiku, např. na chovatele zvířat, nebo zpracovatele živočišných potravin. SVS se loni účastnila také jednání dalších významných mezinárodních institucí, například Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA), Světové obchodní organizace (WTO), Mezinárodní organizace pro zdraví zvířat (OIE) a dalších jednání mimo orgány EK, především z hlediska vývozu veterinárního zboží do třetích zemí.

V roce 2014 přesáhly aktivní účasti SVS na zahraničních pracovních cestách číslo 140, což klade vysoké nároky na experty jak z hlediska odborné přípravy, tak časové náročnosti, a to i nad rámec běžné pracovní doby.

Mimo vlastní aktivní účasti na jednáních SVS rovněž připravovala instrukce na jednání pracovních orgánů Rady, jako je Pracovní skupina pro zemědělské attaché, Coreper, mandáty pro zasedání Rady pro zemědělství a rybařství, stanoviska k dokumentům projednávaným v Evropském parlamentu či pozice pro Parlament ČR.

V loňském roce bylo SVS nově vyjednáno nebo aktualizováno 23 veterinárních osvědčení pro vývoz do třetích zemí (tzn. do zemí mimo EU) - vzory těchto osvědčení jsou uveřejněny na webových stránkách SVS. Veterinární osvědčení je dokument, ve kterém jsou shrnuty podmínky, jejichž plnění pro dovoz určité komodity konkrétní třetí země vyžaduje. Tento dokument musí být potvrzen úředním veterinárním lékařem a musí doprovázet zásilku při vývozu. SVS rovněž vyjednala řadu příloh k již existujícím veterinárním osvědčením (tyto přílohy obsahují určité dodatečné podmínky, které některé třetí země stanovují s ohledem na aktuální nálezovou situaci).

Veterinární osvědčení nově vyjednaná nebo aktualizovaná v roce 2014

Třetí země dovozu	Komodita
Alžírsko	plemenný skot
	užitkový skot
Arménie	plemenný a užitkový skot
	plemenné a užitkové ovce a kozy
Celní unie (Bělorusko, Kazachstán, Ruská federace)	krmiva pro zvířata rostlinného původu
	krmiva a doplňkové látky živočišného původu, včetně těch původem z drůbeže a ryb
	zmražená těla hlodavců (myši, potkanů), určená ke krmení zvířat bez produkce určené k lidské spotřebě
	zvířata zoologických zahrad a cirkusů
Bosna a Hercegovina	násadová vejce drůbeže jiné než ptáků nadřádu běžci
	jednodenní kuřata jiná než ptáci nadřádu běžci
	domácí skot (včetně buvolů, bizonů a jejich kříženců) určený pro chov a/nebo produkci
	zpracované krmivo pro zvířata v zájmovém chovu jiné než v konzervách
	kolagen určený k lidské spotřebě
Černá Hora	domácí skot určený k chovu a/nebo produkci
Čína	zpracovaná krmiva pro zvířata v zájmovém chovu jiná než konzervovaná
Japonsko	vepřové maso a výrobky z vepřového masa
Maroko	koňovití
Mongolsko	drůbeží maso a syrové polotovary z drůbežího masa
Srbsko	sperma býků
	plemenné ovce a kozy
	žirafy
	domácí prasata (<i>Sus scrofa</i>) k okamžité porážce
Ukrajina	hotová krmiva pro psy a kočky

V loňském roce bylo také rozjednáno dalších 15 veterinárních osvědčení pro vývoz do třetích zemí a na základě žádostí vývozců byla vedena jednání se třetími zeměmi ohledně veterinárních podmínek pro vývoz dalších 9 komodit.

SVS v roce 2014 zajistila schválení 17 českých podniků pro vývoz mléka a mléčných výrobků do Číny a 16 českých podniků pro vývoz mléka a mléčných výrobků do Chile (schvalovací procedura zahrnovala zaslání registračních formulářů a v případě Číny také vypracování obsáhlého dotazníku, týkajícího se mj. aktuální nálezové situace, systému dozoru a platné legislativy v ČR).

Na základě intenzivních jednání SVS se loni podařilo vyjednat schválení dovozních podmínek, veterinárního osvědčení a tří českých podniků pro vývoz vepřového masa a výrobků z něj do Japonska. S veterinární autoritou Běloruska vyjednala SVS zrušení omezení dovozu plemenných prasat, ke kterému došlo z důvodu výskytu afrického moru prasat v některých členských státech EU, kromě toho vedla jednání také za účelem zrušení omezení dovozu vepřového masa.

SVS zajišťuje tisk, evidenci a distribuci osvědčení tištěných na ceninovém papíře s ochrannými prvky, která jsou v současné době vyžadována při vývozu do Ruské federace, Běloruska a Kazachstánu.

SVS na základě žádosti dovozců zvířat a živočišných produktů, pro jejichž dovoz nebyly podmínky harmonizovány legislativou Evropské unie, stanovila za rok 2014 veterinární podmínky pro celkem 397 dovozů ze třetích zemí do České republiky. Ve 179 případech se jednalo o veterinární podmínky pro dovoz zvířat, zbývající část, tedy 218, tvořily veterinární podmínky pro dovoz živočišných produktů.

V případě živočišných produktů se většina stanovených podmínek vztahovala k dovozu výzkumných a diagnostických vzorků, které zahrnují především vzorky produktů živočišného původu určené k diagnostickým účelům v laboratořích schválených pro tyto účely a také studijní materiál určený k výzkumným účelům, jež dovážejí zejména české vysoké školy či jiná pracoviště.

Pokud jde o zvířata, většinu stanovených podmínek tvořily veterinární podmínky pro dovoz terarijních zvířat, přičemž se jednalo zejména o ještěry, hady, žáby a želvy, v menší míře o bezobratlé.

Z hlediska destinací, z nichž jsou do České republiky neharmonizovaná zvířata a také živočišné produkty nejčastěji dováženy, zajímá první příčku USA. Obecně se však dá říci, že k nám jsou veterinární komodity dováženy prakticky z celého světa, včetně mnoha afrických a asijských zemí.

Stanovení veterinárních podmínek pro dovoz obnáší důkladnou analýzu nálezové situace v zemi původu a zvážení všech rizik, aby dovozem nedošlo k zavlečení původců nálezů zvířat či původců onemocnění přenosných na lidi nebo k importu zdravotně závadných krmiv a potravin. Např. v roce 2014 SVS v návaznosti na výskyt a šíření epidemie Eboly obzvláště pečlivě posuzovala žádosti týkající se dovozu zvířat a biologických materiálů z afrických států. Pro některé žádosti, které byly v dané chvíli vyhodnoceny jako rizikové, nestanovila SVS veterinární podmínky.

V závislosti na druhu obdržených žádostí o dovoz neharmonizovaných komodit bylo v roce 2014 nově vytvořeno 10 veterinárních osvědčení, přičemž všechna byla určena pro dovoz zvířat.

Veterinární osvědčení pro dovoz komodit, pro něž byly podmínky harmonizovány na úrovni celé EU, vycházejí v Úředním věstníku jako součást právních předpisů. Veškerá osvědčení jsou spolu s dalšími informacemi přehledně prezentovány na internetových stránkách SVS, v dvojjazyčné, příp. trojjazyčné verzi. Za rok 2014 bylo na internetové stránky vloženo celkem 30 nových veterinárních osvědčení a u 9 stávajících byly provedeny úpravy.

Na internetových stránkách jsou dostupné i další informace týkající se dovozu a vývozu veterinárního zboží vyžadující pravidelnou aktualizaci. V roce 2014 byly v souvislosti s nástupem účinností nových právních předpisů EU předělány informace týkající se dovozu zvířat v zájmovém chovu.

V návaznosti na vydané právní předpisy EU připravila SVS návrh novely veterinárního zákona, která následně vstoupila v platnost dne 29. prosince 2014.

Další z důležitých činností SVS jsou kontroly činnosti úředních veterinárních lékařů Pohraniční veterinární stanice (PVS) Praha-Ruzyně. V roce 2014 byly provedeny dvě kontroly, během kterých nebyla zjištěna žádná závažná pochybení při provádění vstupních veterinárních kontrol.

V roce 2014 bylo na PVS Praha-Ruzyně podrobena kontrole celkem 968 zásilek. Více než polovinu, konkrétně 540 zásilek, tvořily zásilky zvířat, z nichž žádná nebyla odmítnuta. Produkty živočišného původu se na celkovém objemu podílely 428 zásilkami, přičemž 23 bylo odmítnuto.

Nejčastěji dováženými zvířaty vstupujícími do EU přes Prahu jsou dlouhodobě akvarijní rybičky a terarijní zvířata. Z produktů živočišného původu pro lidskou spotřebu se nejčastěji dovážejí produkty rybolovu a z vedlejších živočišných produktů zase přípravky používané k výživě zvířat, lovecké trofeje a sperma.

V souladu s plánem kontroly, který stanovuje parametry, podle nichž mají být v rámci běžného monitoringu provedeny analýzy úředních vzorků z dovážených zásilek, odebrala PVS Praha-Ruzyně v roce 2014 vzorky k laboratornímu vyšetření z 15 zásilek. Všechny testované zásilky vyhověly stanoveným parametrům.

hospodaření

Celkové příjmy Státní veterinární správy za rok 2014 činily 180 101 000 Kč, z toho příjmy z projektů EU dosáhly 30 300 000 Kč.

Celkové běžné výdaje v roce 2014 činily 822 358 000 Kč, z toho účelové a ostatní běžné výdaje organizace činily 178 626 000 Kč.

Skutečný počet zaměstnanců Státní veterinární správy v roce 2014 dosáhl 1 275.

Skutečný průměrný měsíční plat roku 2014 dosáhl 31 103 Kč.

Na základě nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 *o úředních kontrolách zajišťujících ověření shody s krmivovým a potravinovým právem, veterinárními předpisy a předpisy o pohodě zvířat* uskutečnil Odbor interního auditu a kontroly (OIAK) v roce 2014 celkem 48 auditů na 13 organizačních jednotkách SVS (na krajských veterinárních správách a Městské veterinární správě v Praze). Audity zkoumaly nastavení systémů úředních kontrol v oblasti zdraví zvířat, dobrých životních podmínek zvířat a hygieny potravin živočišného původu v obecné rovině a jejich shodu s platnou legislativou České republiky, Evropské unie, vnitřními předpisy SVS a Jednotným integrovaným víceletým vnitrostátním plánem kontrol ČR 2013 – 2015. Dále proběhly i audity v prostorech letišť, jako míst vstupu do České republiky pro zvířata v zájmovém chovu.

Na základě normy ČSN EN ISO 9001 „*Systémy managementu kvality – Požadavky*“ uskutečnil OIAK celkem 12 interních auditů systému managementu kvality na Ústřední veterinární správě a na vybraných krajských veterinárních správách v rámci procesů zajišťujících výkon veterinárního dozoru a odborných veterinárních činností. Mimo to OIAK v průběhu celého roku 2014 prověřoval systém řízení kvality z různých hledisek na všech krajských veterinárních správách i při plánovaných komplexních kontrolách.

Nezávislý dozorový audit v roce 2014 prověřil funkčnost a účinnost systému managementu kvality SVS. Audit provedený certifikační autoritou v rozsahu certifikace potvrdil trvalou schopnost organizace plnit požadavky systémové normy ČSN EN ISO 9001 v souladu s její politikou a cíli.

